

ירמיהו'

- 3 האויב מתקרב ובא אל שערי ירושלים ומאיים עליה בכיבוש ובחורבן
4 וכמובן בהגליית התושבים. זו דרכם של הכובשים בימי ירמיהו לעשות
5 טרנספר, דהיינו להעביר את תושבי הארץ הכבושה אל מרחבי האימפריה
6 ולהושיב תחתיהם תושבים זרים. וזה פחד נורא ואיום שאין מפלט ממנו
7 ,אלא אל נקיקי הסלעים, המערות והמנהרות.
- 8 **כִּי רָעָה נִשְׁקָפָה מִצָּפוֹן, וְשָׁבַר גְּדוֹל... קִדְּשׁוּ עֲלֶיהָ מִלְחָמָה,...**
9 **ה' קוֹמוּ וְנַעֲלָה בְּלִילָהּ, וְנִשְׁחִיתָהּ אֲרַמְנוֹתֶיהָ.**
- 10 העיר שהצטיינה ביופיה ובמכמניה, תִּכָּבֵּשׁ על ידי חיילי האויב, שינהגו בה
11 כבשדה רועים. לא יחוסו על בתיה או על עציה, על גניה ועל מגדלי
12 תפארתה. החיילים הכובשים מתאוננים שמלאכת הכיבוש גדולה מיום
13 מחמה אחד ומבקשים להאריך את משך הקרבות גם ללילה.
- 14 **י' כִּי כֹה אָמַר, ה' צְבָאוֹת, כְּרָתוּ עֵצָה, וְשִׁפְכוּ עַל-יְרוּשָׁלַם סִלְלָהּ;**
15 **הִיא הָעִיר הַפְּקֻדָה, כִּלְהַעֲשֶׂק בְּקִרְבָּהּ. י' כְּהִקִּיר בַּיַר מִימֶיהָ, כִּן**
16 **הַקָּרָה רָעֵתָהּ; חֲמָס וְשֹׂד יִשְׁמַע בָּהּ עַל-פָּנָי, תִּמְיֵד--חֲלִי וּמִכָּה.**
17 **ה' הַיּוֹסְרִי, יְרוּשָׁלַם--פֶּן-תִּתְקַע נַפְשִׁי, מִמֶּיךָ: פֶּן-אֲשִׁימְךָ שְׂמָמָה,**
18 **אֶרֶץ לֹא נוֹשָׁבָה.**
- 19 הנביא מביע את דעת הבורא שגם הוא אינו חפץ בחורבנה הקשה
20 של ירושלים. האם אין העיר מוכנה להבין את גורלה בשל
21 חטאיה. קבלי ירושלים את הלקח ואת המוסר, העולים מן המכה
22 שבאה עליה. הסוף הוא מר כי אין ממנו מרפא.
- 23 לדעת הנביא כל ארץ יהודה אשמה בגורלה המר. היא מכוונה
24 שארית ישראל, ודומה חורבנה לגפן שידי הבוצרים הרסו אותה
25 לחלוטין. הנביא משתמש במושג עוללות ומקרין על תעלולים.
26 **כ"ה אָמַר ה' צְבָאוֹת, עוֹלֵל יַעֲזֹלְלוּ כַּגֶּפֶן שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל; הָשֵׁב, יְדָדָה,**
27 **כְּבוֹצָר, עַל-סִלְסֻלוֹת. הַבּוֹצָר מִצּוּוֹה לְהוֹסִיף וּלְשַׁלּוֹחַ יָדוֹ בַּפְּרוֹת,**
28 **בַּעֲנָפִים וּבְגִזְעֵי הָעֵץ וּלְגָרוֹם לְהִרְסָם הַמְטַעִים. לֹא בּוֹצָר מִקְצוּעֵי הַחֵס עַל**

- 29 הכרם ומותיר לעתידו של העץ, אלא בוצר זר ואכזר, שאין לו כל ענין
30 בכרם העתידה אלא לכלות את כל לשדה בהווה.
- 31 ירמיהו נוקט בשאלה רטורית, ברוב צערו על התנהגות העם בעת המשבר:
32 **י על-מי אֲדַבֶּרָה וְאֶעֱיֹדָה, וְיִשְׁמְעוּ-הֵינָה עֲרֵלָה אֲזָנִים, וְלֹא יוֹכְלוּ**
33 **לְהִקְשִׁיב; הֵינָה דְבַר-ה', הִיָּה לָהֶם לְחֶרֶף--לֹא יִחְפְּצוּ-בוּ .**
34 **י^א וְאֵת חֲמַת ה' מְלֵאֲתִי, נְלַאֲתִי הַכִּיל--שִׁפְךָ עַל-עוֹלָל בַּחוּץ, וְעַל**
35 **סוֹד בַּחוּרִים יִחְדּוּ:**
- 36 [מזכיר לנו את המושג הכלה, שאנו סונטים בו כל כך בימינו].
- 37 אֲזַן עֲרֵלָה יֵשׁ לָהּ מִרְפָּא רַק עִם מַכְשִׁירֵי שְׁמִיעָה, שִׁחְסְרוּ בְּאוֹתָם
38 יָמִים. וְעַל כֵּן לֹא יוֹכְלוּ, תוֹשְׁבֵי יְהוּדָה, אֲפִילוּ יִרְצוּ בְּכַךְ, לְשִׁמוּעַ
39 אֵת דְּבַרֵי הַתּוֹכַחָה שֶׁל הַנְּבִיא.
- 40 **שִׁפְךָ עַל-עוֹלָל בַּחוּץ** ועוד הוראות מוטלות על הנביא המתיסר
41 בעטיים של חטאי העם וכל זאת **כִּי-אֵטָה אֶת-יָדַי עַל-יִשְׂרָאֵל**
42 **הָאָרֶץ, נְאֻם-ה'.** ויושבי הארץ מתוארים בשלילה מוחלטת. **י^ב כִּי**
43 **מִקְטָנִים וְעַד-גְּדוֹלִים, כָּלוּ בּוֹצֵעַ בָּצַע; וּמִנְבִיא, וְעַד-כֹּהֵן--כָּלוּ, עֲשֵׂה**
44 **שָׁקֶר. י^ד וַיִּרְפְּאוּ אֶת-שֹׁבְרֵי עַמִּי, עַל-נִקְלָה--לֵאמֹר, שָׁלוֹם שָׁלוֹם;**
45 **וְאִין, שָׁלוֹם . י^ט הַבִּישׁוּ, כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ; גַּם-בוֹשׁ לֹא-יְבוֹשׁוּ, גַּם-**
46 **הַכִּלִּים לֹא יִדְעוּ--לִכֵּן יִפְּלוּ בְּנִפְלִים בְּעֵת-פְּקֻדָּתָם יִפְּשְׁלוּ, אָמַר**
47 **ה'.**
- 48 הנביא עומד מול קהל שומעיו, המסרבים לשעות לנבואתו
49 ולמוסרו **י^ב כִּי מִקְטָנִים וְעַד-גְּדוֹלִים, כָּלוּ בּוֹצֵעַ בָּצַע; וּמִנְבִיא, וְעַד-כֹּהֵן-**
50 **כָּלוּ, עֲשֵׂה שָׁקֶר . י^ד וַיִּרְפְּאוּ אֶת-שֹׁבְרֵי עַמִּי, עַל-נִקְלָה--לֵאמֹר,**
51 **שָׁלוֹם שָׁלוֹם; וְאִין, שָׁלוֹם . י^ט הַבִּישׁוּ, כִּי תוֹעֵבָה עָשׂוּ; גַּם-בוֹשׁ**
52 **לֹא-יְבוֹשׁוּ, גַּם-הַכִּלִּים לֹא יִדְעוּ--לִכֵּן יִפְּלוּ בְּנִפְלִים בְּעֵת-פְּקֻדָּתָם**
53 **יִפְּשְׁלוּ, אָמַר ה'.**
- 54 הנביא המאוכזב נוכח לראות כי העם אינו חפץ בחזרתו לדרך
55 הישר. ישנה דרך סלולה, דרך הטוב, כל אשר על העם הוא לאתר
56 את הדרך הזו כדי להרגיע את מצוקותיהם. המצב הוא שהם
57 מסרבים הקשיבו לקול שופר ויאמרו לא נקשיב.

- הַנְּנִי נִתֵּן אֶל-הָעַם הַזֶּה, מְכַשְׁלִים; וְכָשְׁלוּ בָּם אֲבוֹת וּבָנִים יַחְדָּו, 58
 שָׁכַן וְרָעוּ וְאַבְדּוּ. בֵּין הַנְּכַשְׁלִים מִזֶּהָה הַנְּבִיא אֵב וּבְנוֹ, שָׁכַן וְרָעוּ. 59
 לְלַמְּדֵנוּ שֶׁמִּבְחִינָה חֲבֵרְתִית, שֶׁמָּרוּ הַלְלוּ עַל מִסְגֵּרַת אֲנוּשִׁית וְתִמְכּוּ 60
 אֶחָד בַּחֲבֵרוֹ, אֲדָךְ לְהִרְעֵ בְּמוֹבֵן הָאֲמוּנִי. זֶה אֵינְנוּ הַדְּבַק הַרְצוּי 61
 לְחֵבֵר אֶת בְּנֵי הָעַם. 62
- בְּדֶרֶךְ זֶה מְכַשְׁרִים הֵם אֶת הָאָרֶץ לְהַכְּבֵשׁ בִּיד אוֹיֵב וְצָר. הִנֵּה עִם 63
 בָּא מֵאֶרֶץ צָפוֹן; וְגוֹי גָּדוֹל, יַעֲזוֹר מִיַּרְכְּתֵי-אֶרֶץ. כִּי קִשְׁת וְכִידוֹן 64
 יַחְזִיקוּ, אֲכָזְרִי הוּא וְלֹא יִרְחֲמוּ, קוֹלָם כִּיִּם יִהְיֶה, וְעַל-סוּסִים 65
 יִרְכָּבוּ; עָרוֹף, כְּאִישׁ לְמַלְחָמָה, עָלֶיךָ, בֵּת-צִיּוֹן. הָעַם יִרְגִישׁ אֶת 66
 נַחַת זְרוּעוֹ שֶׁל הָאוֹיֵב וְהַבְּטָחוֹן לֹא יִשְׁרָר בְּדַרְכֵיכֶם. כָּסֶף נִמְאָס, 67
 קָרְאוּ לָהֶם: כִּי-מֵאֵס ה', בָּהֶם. 68
- וּמָה אֲתֵנוּ הַיּוֹם בְּדוֹרְנוֹ: אֲנוּ מֵטִים אֶזֶן לְנְבִיאִים, מְכִירִים בְּטוֹב 69
 ה' עִם צִיּוֹן וְיוֹשְׁבֵיהָ, אֲסִירֵי תוֹדָה נִרְכּוֹן לְחִסּוֹת ה' הַטּוֹבָה עֲלֵינוּ. 70